

tium & montium situs, scire avert, adeat Philippi Cluverii de Italia Antiqua Commentationes doctissimas & consummatissimas. Nobis in novæ ac hodiernæ Italiæ descriptione plusculum immorari propositum.

Hodierna
diviso.

Recentiores Italiam dividunt, vel secundum Regiones, vel secundum Dominia. Blondus in XV III distribuit regiones:

- Liguriam.
- Etruriam.
- Latinam, seu Campaniam Maritimam.
- Umbriam, vel Ducatum Spoletanum.
- Picenum, quod nunc Anconitana Marka.
- Romandiolam, olim Flaminiam.
- Emiliam.
- Galliam Cisalpinam, quæ & Langbardia.
- Venetiam.
- Italiam Transpadanam, quæ nunc Marka Tarvisina, vel Foro-Julienfis.
- Istriam.
- Samnum.
- Terram Laboris, quæ Campania Vetus.
- Lucaniam.
- Apuliam.
- Salentinos, nunc Terra Hydruntina.
- Calabriam.
- Brutios.

Leander Albertus in regiones distinguit novendecim. Cluverius eam dividit in Histriæ Marchionatum, Fori Iulii Ducatum, & Lombardiam, ad quam refert Marchiam Tarvisinam, Ducatum Mantuanum, Ducatum Mediolanensem, Tirolis Comitatus dimidiam partem, Grifones in ipsis Alpibus, & his conterminos Helvetiorum stipendiarios; Pedemontium, Ducatum Montis Ferrati. Ducatum Parmensem, Romaniolam, Marchiam Anconitanam. Extra vero Lombardiam ponit Agrum Genuensem, Tusciam, in qua Patrimonium Divi Petri Tiberis dextræ ripæ affixum: Ducatum Spoletanum, Agrum Romanum, Regnum Neapolitanum, inque eo regiones Aprutium, Apuliam, Laborinum agrum, Basilicatam, Calabrias duas, Agrum Baritanum, & Agrum Hydruntinum.

Verum ex quo tempore Imperii Romani dignitas atque sedes in Germaniam translata est, jamque in varias partes, titulos atque Dominia discerpi cœpta est, uti ostensum supra, secundum Dominia quoque distingui cœpit. hodie eam ratione Dominiorum sic distinxeris:

- 1 Dominium est Hispaniarum Regis, sub quo regnum Neapolitanum, Ducatus Mediolanensis, ac quædam oppida in Tusciæ littore, Insulæque Italiæ adjacentes, Sicilia & Sardinia.
- 2 Pontificis Romani, sub quo Ager Romanus, Patrimonium Divi Petri, Ducatus Spoletanus, Marchia Anconitana, Romaniola, Ducatus Urbini, & urbs in agro Neapolitano Beneventum.
- 3 Venetæ Reipublicæ, sub qua Histria, Forum Italia.

Iulii, Marchia Tarvisiana, & inde Lombardiæ pars ad usque Bergomum.

- 4 Magni Ducis Tusciæ, in Tuscia.
- 5 Genuensis Reipublicæ, sub qua Liguria intra Apenninum & Ligusticum mare, ac portiuncula Tusciæ Liguriæ proxima, cum Insula Corsica.
- 6 Ducis Parmensis, in Lombardia Cispadana.
- 7 Ducis Sabaudie, sub quo Pedemontium.
- 8 Helvetiorum, supra lacum Verbânium & Larium.
- 9 Rhetorum, five Grifonum in Alpibus.
- 10 Archiducum Austriæ in Comitatu Tirolensi, ubi Tridentum, & in partibus Alpibus Fori Iulii ac Histriæ.
- 11 Ducis Mantuani, in Ducatibus Mantuæ ac Montisferrati.
- 12 Ducis Mutinensis.
- 13 Civitatis Lucensis.
- 14 Comitatus Mirandulani.

Verum nos, Italiam ordine descripturi secundum Dominia & Status Principum hodie regnantium, in quatuor principales eam dividemus partes, sequuti in hoc, uti & in tabulis Ioan. Ant. Maginum: atque ita totum opus Italicum in quatuor distribuemus volumina.

Magini
Diviso I-
talia in
quatuor
partes.

In Primo continebitur, incipiendo ab occidente, ubi Europæ continenti adhæret, tota illa pars Gallie Cisalpinæ ab antiquis nuncupata, in qua sunt regiones hæ:

Prima
pars.

Liguria, vel Status Reipublicæ Genuensis, vulgo Riviera di Genoa, & Insula Corsica, uti regnum ad eandem Rempublicam pertinet.

Longobardia, five Langbardia, vel Lombardia, continens in se Status Ducis Sabaudie in Italia, qui nomine Pedemontii vulgo audiunt.

Montisferratum, Ducis Mantuani Marchionatus.

Status Milanensis, Regi Hispaniarum subiectus.

Ducatus Mantuanus;
Mutinæ & Regii Ducatus;
Parmæ & Placentiæ Ducatus, ab ipsis Italis gubernati, cum aliis minoribus quibusdam Dominis, & feudis Imperialibus, quorum administratio penes singulares aliquos dominos est.

Secunda pars voluminis habebit alteram Cisalpinæ Gallie partem, usque ad sinum Adriaticum, quam foelicissima Venetorum Reipublica totam occupat: continet Regionem Venetam, Forum Iulii, Istriam, & Lombardiæ partem. Describimus præterea hoc volumine Principatum Tridentinum, temporalem Episcopi Tridentini jurisdictionem, ut ex parte ad Italiam pertinentem.

Secunda.

Tertium volumen describit partem in medio Italiæ sitam, Padum inter & Truentum fluvios, ad mare Superius; ac mare Inferius, inter Macram & Lirim, nunc Garigliano. In parte hac integrum Dominium Ecclesiasticum est,

Tertia.

Magnus Ducatus Etruriæ, & Status Reipublicæ Lucensis.

G

Quarta